

Zasady oceniania wewnątrzszkolnego z wiedzy o społeczeństwie – zakres rozszerzony dla absolwentów gimnazjum w Zespole Szkół nr 1 im. KEN w Nowym Sączu

I. Ogólne zasady oceniania z przedmiotu.

1. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości poprzez rozpoznanie poziomu i postępów w opanowaniu wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych. Wymagania edukacyjne formułowane są na podstawie podstawy programowej.
2. Ocenie podlegają formy aktywności ucznia wymienione w tym dokumencie, przy czym za obowiązkowe uznaje się testy, sprawdziany i odpowiedzi ustne.
3. Zeszyt przedmiotowy jest własnością ucznia jemu służy, podlega jednak ocenie jego zawartość merytoryczna i sposób prowadzenia
4. Nauczyciel zapowiada pracę klasową z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem wpisując ją do dziennika.
5. Jeżeli uczeń opuścił pracę klasową z przyczyn losowych, to **ma obowiązek** napisać ją w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły. **W innym przypadku otrzymuje ocenę niedostateczną.**
6. Ocenę niedostateczną z pracy klasowej uczeń może poprawić na własną prośbę tylko jeden raz w terminie ustalonej przez nauczyciela nie dłuższym niż 2 tygodnie od uzyskania oceny.
7. Oceny z poprawy klasówek łącznie z oceną niedostateczną zostają wpisane do dziennika.
8. Krótkie sprawdziany (kartkówki) i odpowiedzi ustne, z których uczeń otrzymał ocenę niedostateczną nie podlegają poprawie.
9. W przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną **bez możliwości jej poprawy**
10. Kartkówki mogą obejmować materiał co najwyżej z trzech ostatnich lekcji, nie są traktowane jak zadanie klasowe i **nie muszą być zapowiedziane.**
11. Nie ocenia się uczniów do trzech dni po dłuższej, usprawiedliwionej, trwającej co najmniej tydzień nieobecności w szkole, pod warunkiem, że uczeń zgłosił to przed lekcją.
12. Uczeń ma prawo do jednokrotnego "nieprzygotowania" w półroczu. Fakt ten należy zgłosić niezwłocznie po sprawdzeniu obecności w klasie. (Nie dotyczy sprawdzianów i lekcji powtórzeniowych.)
13. Uczeń ma prawo do jednokrotnego zgłoszenia braku podręcznika, zadania lub zeszytu (w półroczu). Fakt ten należy zgłosić niezwłocznie po sprawdzeniu obecności w klasie. Kolejne braki są równoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.
14. Uczeń, który opuścił co najmniej 50% obowiązkowych zajęć z przedmiotu nie może być klasyfikowany.
15. Oceny z testów i sprawdzianów wpisywane są do dziennika na czerwono, z kartkówek na zielono pozostałe oceny według ustaleń nauczyciela
16. Wszystkie oceny otrzymane przez ucznia są jawne.
17. Prace uczniów są przechowywane do końca roku szkolnego i udostępniane uczniom i rodzicom do wglądu.

II. Formy pracy na zajęciach:

1. Metody podające (wykład informacyjny; pogadanka; opowiadanie; opis; prelekcja; anegdota; odczyt; objaśnienie lub wyjaśnienie);
2. Metody problemowe (wykład problemowy; wykład konwersatoryjny; klasyczna metoda problemowa; aktywizujące /metoda przypadków; metoda sytuacyjna; inscenizacja; gry dydaktyczne: symulacyjne, decyzyjne, psychologiczne; seminarium; dyskusja dydaktyczna: związana z wykładem, wielokrotna, okrągłego stołu, burza mózgów, panelowa, metaplan/);
3. Metody eksponujące (film; sztuka teatralna; ekspozycja; pokaz połączony z przeżyciem);
4. Metody programowane (z użyciem komputera; z użyciem podręcznika programowanego)

III. Obszary oceniania z wiedzy o społeczeństwie

W Przedmiotowym Systemie Oceniania będą oceniane następujące elementy wiedzy, umiejętności i postawy.

Wiadomości i ich rozumienie

- uogólnianie, wartościowanie, porównywanie
- analiza tekstu źródłowego
- wykazywanie związków pomiędzy poszczególnymi dziedzinami życia politycznego, gospodarczego, kulturowo
- – społecznego
- porównywanie różnych koncepcji politycznych, religijnych i gospodarczych
- gromadzenie informacji przy wykorzystaniu nowoczesnej technologii i różnorodnych źródeł

Umiejętności

- rozwijanie poczucia więzi z rodziną, narodem, społecznością europejską i światową,
- kształtowanie postaw moralnych, patriotycznych i obywatelskich,
- kształtowanie szacunku do własnego państwa i symboli narodowych,
- dostarczanie wzorców osobowych, wprowadzanie ucznia w świat wartości ogólnoludzkich, sprzyjających wychowaniu uczciwego, aktywnego, świadomego

Tworzenie informacji

- wskazanie podobieństw i różnic pomiędzy wydarzeniami z kraju i na świecie
- formułowanie oceny i jej prezentacja
- krytyczna analiza i ocena różnych interpretacji współczesnej sceny politycznej
- wskazanie podobieństw i różnic pomiędzy zjawiskami i procesami
- dobór argumentów niezbędnych do uzasadnienia opinii

IV. Sposoby dokumentowania informacji o uczniu:

1. odpowiedź ustna,
2. sprawdziany, testy,
3. zadania domowe,
4. aktywność na lekcji, referaty, prezentacje,
5. uczestnictwo w konkursach przedmiotowych,
6. informacje o nieprzygotowaniu z trzech ostatnich lekcji, brak zeszytu, zadania, podręcznika.

V. Sposoby sprawdzania postępów ucznia i ich częstotliwość:

Sprawdzenie stopnia znajomości i rozumienia materiału dydaktycznego z trzech ostatnich lekcji	Odpowiedź ustna lub kartkówki min. 1 w półroczu
Testy i sprawdziany	Po każdym dziale programowym, min. 1 w półroczu
Zaangażowanie w tok lekcji, umiejętność pracy zespołowej	Na każdej lekcji
Samodzielność w zdobywaniu informacji	Wg uznania nauczyciela
Prace domowe (referaty, plakaty, wypracowania)	Wg uznania nauczyciela

Forma oceny

- a) cyfrowa — bieżąca z „+” i „-”
- b) opisowa – ustna jako komentarz do odpowiedzi, zadania lub jako recenzja pracy
- c) punktowa – przy testach i sprawdzianach przeliczana na ocenę cyfrową zgodną z ZOW
- d) graficzna – stawianie znaków np., bz (brak zeszytu)

VI. Kryteria oceniania

a) Kryteria odpowiedzi ustnej

Zakres wiadomości i umiejętności, sposób prezentacji: adekwatność odpowiedzi do pytania, umiejętność formułowania myśli i poprawności wypowiedzi, samodzielność odpowiedzi i sposób prezentacji problemu oraz użycie prawidłowych pojęć historycznych

b) Kryteria oceny wypowiedzi pisemnej

Rozwiązywanie testów zawierających różnorodne typy zadań sprawdzających zarówno stopień opanowania wiedzy jak i jej rozumienia

Pisemny sprawdzian wiadomości sprawdzający wielopłaszczyznowe rozumienie problemu i umiejętność pisania wypracowań z historii i wiedzy o społeczeństwie

c) Kryteria oceny punktowej przeliczanej na ocenę cyfrową przy testach, sprawdzianach i kartkówkach

100% – 95% punktów – celujący

94% – 86% punktów – bardzo dobry

85% – 70% punktów – dobry

69% – 51% punktów – dostateczny

50% – 35% punktów – dopuszczający

34% – 0 punktów – niedostateczny

d) **Udział w konkursach**

Szkolnych - ocena częściowa bardzo dobry

Zajęcie I, II miejsca w konkursie szkolnym - ocena częściowa celujący

W konkursie na szczeblu rejonowym - częściowa ocena celujący

Zajęcie I, II, III miejsca w konkursie na szczeblu rejonowym i centralnym ocena końcoworoczna celujący

e) **Wkład pracy ucznia** ocenia nauczyciel na podstawie obserwacji w ciągu całego półrocza biorąc pod uwagę między innymi zainteresowanie ucznia przedmiotem, frekwencję na zajęciach, postępy ucznia. Na tej podstawie nauczyciel może podnieść ocenę półroczną ucznia lub końcoworoczną o stopień.

KRYTERIA OCEN Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

Ocena dopuszczająca Uczeń: a) ma niepełną wiedzę określoną w podstawie programowej, ale opanował elementarne umiejętności konieczne dla dalszego etapu kształcenia. b) rozumie polecenia nauczyciela, choć w niepełnym stopniu, c) opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w programie w stopniu ograniczonym, d) potrafi samodzielnie lub z pomocą nauczyciela wykonać proste zadania, e) jest w stanie, z pomocą nauczyciela, zaprezentować wyniki swojej pracy ustnie i pisemnie, f) opanował wiedzę określoną w programie w niepełnym zakresie, g) korzystając z pomocy nauczyciela, nazywa oraz klasyfikuje poznane pojęcia, zjawiska, procesy, osoby, podstawowe dokumenty, h) wypełnia druki urzędowe. i) w trakcie odpowiedzi ustnych uczeń ma poważne luki w wiedzy i umiejętnościach, ale przyswoił je w stopniu nieco poniżej wymagań podstawowych. j) uczeń realizujący materiał na poziomie rozszerzonym dodatkowo: potrafi tworzyć pracę na temat, ale w zakresie podstawowych wiadomości, temat tylko częściowo opisany, zdarzają się zastosowania pojedynczych umiejętności, często brak wniosków i uzasadnień, słownictwo fachowe ubogie i naiwne.

Ocena dostateczna Uczeń: a) ma niepełną wiedzę określoną w podstawie programowej, wykazuje się znajomością podstawowych wiadomości z WOS – u i ograniczoną umiejętnością ich analizy. b) opanował podstawową wiedzę i umiejętności określone w programie, c) rozumie polecenia, d) potrafi samodzielnie wykonać proste zadania, e) odnajduje podstawowe informacje w różnych źródłach, f) umie hierarchizować i selekcjonować poznane fakty i zjawiska, g) bierze udział w pracach zespołowych i jest aktywny we współpracy, h) samodzielnie przedstawia wyniki własnej pracy zarówno ustnie jak i pisemnie, i) potrafi korzystać ze zdobytej wiedzy w praktyce, j) poprawnie pisze pisma, wnioski, skargi. k) uczeń realizujący materiał na poziomie rozszerzonym dodatkowo: potrafi tworzyć prace na temat, stosując błędne pojęcia naukowe, występują błędy w doborze materiału ograniczonego do podstawy programowej, nie wykazuje orientacji w aktualnej problematyce społeczno – polityczno – gospodarczej, niechętnie ocenia fakty, wykazuje słaby poziom wnioskowania, mechanicznie odtwarza wiedzę.

Ocena dobra Uczeń: a) ma wiedzę i umiejętności z WOS – u określone w podstawie programowej, potrafi się nimi posłużyć w typowych sytuacjach odtwórczo, ale logicznie potrafi formułować oceny i wnioski oraz interpretować fakty. b) opanował wiedzę określoną w programie, c) poprawnie i zrozumiale prezentuje zagadnienia omawiane na lekcji, d) formułuje wnioski, e) jest aktywny na lekcji, f) umie wykorzystać wiedzę w praktyce w sposób poprawny, g) formułuje własne stanowisko i go broni na forum, h) interpretuje dane zawarte w różnych źródłach informacji i na tej podstawie potrafi rozwiązać konkretny problem, i) uczeń realizujący materiał na poziomie rozszerzonym dodatkowo: w pracach pisemnych rozwija temat, zawiera w nich prawidłowy zakres rzeczowy i problemowy, opanował wiadomości i umiejętności w zakresie programu, przedstawił różne sfery składające się na wiedzę o społeczeństwie, uczeń posiadał umiejętność właściwej hierarchizacji, przedstawia 6 związki przyczynowo – skutkowe, analizuje zjawiska, które mają charakter ciągły i spójny, chociaż czasami odtwórczy, poprawnie rozumie i stosuje pojęcia, kreatywność na słabym poziomie, wiedza merytoryczna oparta na podręczniku.

Ocena bardzo dobra Uczeń: a) ma wiedzę i umiejętności z WOS – u określone w podstawie programowej, potrafi się nimi posłużyć w różnych sytuacjach problemowych, wykazuje się umiejętnością analizowania i interpretacji wydarzeń, dokonywaniem ich twórczego oceniania oraz wnioskowania. b) wykazuje zainteresowanie problematyką przedmiotu, samodzielnie poszerza wiedzę, bezbłędnie wywiązuje się ze stawianych przed nim zadań, a także samodzielnie się ich podejmuje. c) opanował pełną wiedzę z zakresu podstawy programowej i potrafi ją wykorzystać w różnych sytuacjach, d) samodzielnie szuka informacji, potrafi je hierarchizować, selekcjonować oraz analizować, e) ocenia rozmaite zjawiska oraz uzasadnia własne zdanie, f) skutecznie wykorzystuje poznaną wiedzę oraz opanowane umiejętności w życiu publicznym, g) wykazuje się aktywnością na forum klasy, szkoły oraz poza nią. h) uczeń realizujący materiał na poziomie rozszerzonym dodatkowo: posiada ogólne wiadomości i umiejętności z zakresu nauk społecznych, podstawy teoretyczne i praktyczne oparte na najwyższym poziomie programowym i podręcznikowym, żywo zainteresowany aktualną problematyką społeczno – polityczną i gospodarczą.

Ocen celująca Uczeń: a) ma wiedzę i umiejętności wykraczające poza podstawę programową b) wykazuje się pełną znajomością faktografii i terminologii przedmiotu, umie prezentować i uzasadnić własne stanowisko, c) uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, d) wykazuje się aktywnością na terenie szkoły oraz poza nią, e) chętnie podejmuje się zadań dodatkowych, f) samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia, biegłe posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu danej klasy i proponuje

rozwiązania nietypowe, rozwiązuje także zadania wykraczające poza program nauczania danej klasy. g) uczeń realizujący materiał na poziomie rozszerzonym dodatkowo: posiada erudycyjną wiedzę z zakresu dyscyplin WOS, w pracach pisemnych ujmuje wiele sfer składających się na wiedzę o społeczeństwie, tj. socjologia, politologia, prawo, stosunki międzynarodowe, stosuje hierarchizację materiału w dłuższych i krótszych okresach, umiejętnie posługuje się związkami przyczynowo – skutkowymi i przestrzenno – czasowymi, posiada zdolność do szczegółowej analizy poszczególnych faktów i zjawisk, samodzielnie ocenia zjawiska.

VIII. Ustalenie oceny za I półrocze i oceny rocznej:

Rodzaj aktywności Waga oceny

Testy, sprawdziany	40%
Kartkówki, odpowiedź ustna	30%
Aktywność, ćwiczenia na lekcji	20%
Zadania domowe, ćwiczenia, prezentacje	10%

Ocena półroczna = suma ws Gdzie: w – waga oceny; s – średnia arytmetyczna ocen poszczególnych aktywności

IX. Ustalenie oceny za I półrocze i oceny rocznej

Ocena klasyfikacyjna śródroczna / roczna jest ustalana w oparciu o wyliczoną średnią ważoną wszystkich ocen

częstkowych uzyskanych w półroczu / roku szkolnym według wzoru:

$$\text{średnia ważona} = \frac{\text{suma iloczynów(ocena*waga)}}{\text{suma wag}}$$

Ocena wystawiana jest na podstawie poniższej skali:

Srednia ważona	Ocena półroczna / roczna
1,00 - 1,6	niedostateczny
1,61 - 2,6	dopuszczający
2,61 - 3,6	dostateczny
3,61 - 4,6	dobry
4,61 - 5,6	bardzo dobry
5,61 - 6,00	celujący

X. Warunki i tryb uzyskiwania wyższej niż przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna: (zgodnie z zapisem w Statucie ZS nr 1)

Fragmety ze Statutu ZS nr 1:

1. Uczeń lub jego rodzice/prawni opiekunowie mają prawo wnioskować na piśmie do nauczycieli poszczególnych przedmiotów o podwyższenie oceny z obowiązkowych lub dodatkowych zajęć edukacyjnych w terminie nie dłuższym niż 3 dni robocze od otrzymania informacji o przewidywanych dla niego śródrocznych lub rocznych ocen z zajęć edukacyjnych.

Wniosek składa się na ręce Dyrektora Szkoły wraz z uzasadnieniem.

2. Z wnioskiem o podwyższenie oceny może wystąpić uczeń lub jego rodzice / prawni opiekunowie jeśli uczeń spełnia następujące warunki:

- brał udział w przynajmniej 75% zajęć edukacyjnych z danego przedmiotu,
- przystąpił do wszystkich zapowiedzianych form sprawdzania wiedzy i umiejętności,
- ze wszystkich prac klasowych oraz sprawdzianów wiedzy i umiejętności w danym półroczu uzyskał oceny pozytywne,
- brał udział i osiągał sukcesy w olimpiadzie, konkursach, zawodach lub turniejach przedmiotu, z którego wnioskuje o podwyższenie oceny (dotyczy wnioskowania tylko o ocenę najwyższą).
- zaistniały inne ważne okoliczności uniemożliwiające uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana przez nauczyciela.

Jeśli uczeń nie spełnia powyższych warunków, wniosek będzie rozpatrzony negatywnie. Wnioski bez uzasadnienia nie będą rozpatrywane.

3. We wniosku określona jest ocena o jaką ubiega się uczeń.

4. Nauczyciel przedmiotu uzgadnia z uczniem termin pracy sprawdzającej, który musi nastąpić przed posiedzeniem klasyfikacyjnej Rady Pedagogicznej.

5. Termin rozmowy wyjaśniającej uzgadnia z uczniem wychowawca w porozumieniu z Dyrektorem Szkoły.

6. Rozmowa musi się odbyć przed posiedzeniem klasyfikacyjnej Rady Pedagogicznej.

7. Uczeń, który w wyznaczonym terminie bez usprawiedliwienia nie przystąpi do rozmowy wyjaśniającej, traci prawo do dalszego ubiegania się o jej podwyższenie.

8. Na rozmowę wyjaśniającą wychowawca może zaprosić w charakterze obserwatorów: przedstawiciela samorządu klasowego, przedstawiciela Rady Pedagogicznej, rodzica / opiekuna prawnego danego ucznia.
9. Przy ustaleniu ostatecznej oceny zachowania wychowawca ma obowiązek wziąć pod uwagę opinię osób obecnych w czasie rozmowy oraz samoocenę ucznia.
10. Po rozmowie wyjaśniającej wychowawca ma obowiązek sporządzić notatkę, która zawiera: termin przeprowadzenia rozmowy, ustaloną ocenę ostateczną, uzasadnienie decyzji, co do podwyższenia lub pozostawienia oceny z zachowania, podpisy osób biorących udział w rozmowie.
11. Notatka zostaje dołączona do arkusza ocen danego ucznia.

XI. Sposób informowania rodziców o efektach pracy dzieci

1. Na początku roku szkolnego nauczyciel poprzez uczniów informuje rodziców o kryteriach oceniania.
2. Informacja o postępach w nauce jest przekazywana rodzicom poprzez wychowawcę na zebraniu (w formie kartki z ocenami).
3. Nauczyciel obowiązany jest ocenić pisemne prace uczniów w terminie 2 tygodni od ich napisania.
4. O uzyskanych efektach nauczyciel informuje rodziców wpisując ocenę do zeszytu przedmiotowego, przekazując informacje o wynikach w nauce i frekwencji wychowawcy oraz godzin przeznaczonych dla rodziców.
5. O zagrażającej rocznej ocenie niedostatecznej uczniów i jego rodzice informowani są na miesiąc przed klasyfikacyjną radą pedagogiczną.

XII. Dostosowanie wymagań dla uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się: (zgodnie z zapisem w Statucie ZS nr 1)

1. Uczeń ma prawo:
 - a) do znajomości kryteriów oceniania,
 - b) egzaminu sprawdzającego,
 - c) otrzymania uzasadnienia oceny,
 - d) zgłoszenia do wychowawcy w formie pisemnej w ciągu 3 dni od daty wystawienia oceny zastrzeżenia wskazując naruszoną zasadę.
2. Uczeń ma obowiązek:
 - a) uzupełniania braków wiadomości i umiejętności wskazanych przez nauczyciela, jeżeli otrzymał ocenę warunkową,
 - b) przestrzegać ustalonych reguł.
3. Prawa rodziców:
 - a) do znajomości kryteriów i wymagań,
 - b) do jawności oceny i jej umotywowania,
 - c) do wglądu w prace swego dziecka,
 - d) do znajomości form i częstotliwości sprawdzianów,
 - e) oczekiwać od nauczyciela wskazówek, co do sposobów pomocy dziecku,
 - f) znać drogi odwoławcze.
4. Prawa nauczyciela:
 - a) oczekiwać od ucznia respektowania ustalonych reguł,
 - b) współdziałania z rodzicami,oczekiwać pomocy od dyrektora, psychologa